

ELŐSZÓ

1) Nem vagyok többé keresztény. Azt szeretném itt elmagyarázni, hogy miért nem. Gyakran kérdeznek okaimról, ma erre akarok válaszolni olyan röviden és világosan, ahogy csak lehetséges. Megelőlegezve a választ: kivonulásomnak kevés köze van az egyházak állapotához, és sok köze van ezek igazságigényéhez. Jelen esetben tehát nem egyházkritikáról, hanem azon okokról van szó, melyek miatt egyetlen egyházi tanításban sem osztozom.

2) 1927. március 6-án tartotta meg Bertrand Russell később elhíresült előadását *Why I Am Not a Christian* címmel. Egy példaszerűen világos és rövid szöveg; 12 oldalra rúgott nyomtatásban. Klasszikus egyszerűséggel ötvözte a személyes reflexiót az elméleti argumentációval. Én most 85 évvel később még egyszer felelevenítem a témát, minthogy aktualitása megnövekedett. Saját tapasztalataim alapján és új érvekkel vizsgálom meg azt. Ha Russell megfogalmazását mindenáron el akartam volna kerülni, az stilisztikai modorossághoz vezetett volna.

3) A *Wikipedia* a bochumi Ruhr-Universitätén tartott nagyjából 40 előadásomból csak ezt az egyet tünteti fel: *Miért nem vagyok keresztény?* Úgy állítja be, mintha egy kétórás leköszönő előadásról lett volna szó, azonban ez

egy két szemeszteren át húzódó négyórás előadás volt. Ez a közlés megkeresések özönét indította el. Mindig akadt valaki, aki újra és újra csak azt akarta megtudni, hogy hol lehet megvásárolni a szövegemet. Nem tudtam minden kérdést külön-külön megválaszolni. Ezért megértésüket kérem, és itt röviden összefoglalom okaimat. Az összegzés elsősorban nem szakteológusok számára készült, hanem azoknak, akik önnön hitükben bizonyosak vagy bizonytalanok. Beszámolok és érvelek. Egy keveset elbeszélék életemről, minthogy privát megfontolásaimat írom le és személyes döntésemet alapozom meg. A fő hangvétel az argumentumoké, melyek maguk után vonták az elválást. Ezeket csak addig követem, amíg azok a nem professzionális érdeklődő olvasó számára hasznosak.

El kívánom kerülni a szakzsargon, különösen akkor, amikor Ágostonról és középkori szerzőkről beszélek, de ugyanígy a teremtéstörténet és más bibliai helyek leírása esetében is.

Az olvasó számára fenntartom, hogy minderről ítéletet alkosson. Amúgy is akadnak keresztények, akik egy e témáról folytatott vitát helyesebbnek találnak annál a hagyományosan magától értetődő elképzelésnél, hogy mindannyian keresztények vagyunk.

4) Lehet-e vagy maradhat-e az ember ésszerűen keresztény? Számomra úgy tűnik, hogy e kérdés tüzetes tárgyalása általános érdeklődésre tart számot. Sok a kételkedő; a homogen néphit ideje fölött Európában eljárt az idő. Záporozik az egyházkritika, de a felekezeti tanítások nagymértékű kíméletnek örvendenek. Ezeket ugyanis sokan a felebaráti szeretetre redukálják, és mindazt, ami meghaladná, erre alapozzák. Épp erről, tehát a keresztény hit igazságáról

kívánok eszmecseréket kezdeményezni. Nem a „vallás”-ról van szó általában véve, hanem keresztény kívánalmakról itt és most. Ezek nyilvánosan politikai és társadalmi befolyást követelnek például a Bundestag törvényhozására, az egészség-, oktatás- és médiapolitikára. Már csak ezért is nyugodt vizsgálat tárgyát kell képezniük.

Ott árok, ahol állok. Nem beszélek a buddhizmusról és az iszlámról. Ezekkel kapcsolatban csak olyan emberek szavára figyelek, akik e vallások dokumentumait eredeti nyelven tanulmányozzák. Európa katolikus és protestáns kereszténységéről beszélek. Ennek az igazságra vonatkozó esélyeit vizsgálom a jelenben, és ahol szükséges, ott pillantást vetek arra a múltra, ahonnan származik.

Mainz, 2013. március 12.

Kurt Flasch